

POTILASOHJAUksen TULOKSELLISUUS

lääkkäiden Tyypin 2
diabeetikoiden
tiedollinen hallinta

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

TYYPIN 2 DIABEETIKON POTILASOHJAUS

I Tavoitteet:

- potilaiden diabetestietouden lisääntyminen
- taitojen kehittyminen
- päätöksenteon kehittyminen
- auttaa potilaita tunnistamaan esteet muutokseen
- auttaa potilaita kehittämään itsehoitotaitojaan (omatoimisuutta tukeva)

I Ohjauksen tavoitteena on perustua omatoimisuutta tukevaan (empowerment)- ajattelutapaan (www.diabetes.fi)

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

EMPOWERMENT- OHJAUksen LÄHTÖKOHTA

I EMPOWERMENT =

- SISÄINEN HALLINTA
- VOIMAVARAISTUMINEN
- VALTAISTUMINEN
- TÄYSIVALTAISTUMINEN
- VAHVISTAMINEN
- YM.

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

EMPOWERMENT AJATTELUTAPA DIABEETIKON OHJAUksen LÄHTÖKOHTANA

I sosiaalinen toimintaprosessi, joka edistää ihmisten osallistumista tavoitteena mahdollisuus hallita omaan elämään vaikuttavia tekijöitä

- I omien tarpeiden ja kykyjen mukaan (Gibson 1995)
- **Hoitoon sitoutuminen** (vaiheittainen prosessi) – hoitomyöntyvyys- hoidosta kiinnipitäminen- omahoitoon sitoutuminen

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

HALLINNAN TUNNETTA EDISTÄVÄ OHJAUS(EMPOWERING EDUCATION)

- I Ohjauksessa kyse itseohjautuvuuden kehittämisestä
- I Tasavertainen yhteistyösuhte – vapauden ja itsenäisyyden kunnioittaminen
 - hallinnan kokemusta vahvistaa mahdollisuus tehdä valintoja liittyen omaan elämään-> autettava tulemaan tietoisiksi erilaisista vaihtoehtoista ja punnitsemaan valintojensa seuraamuksia
- I Jaettu asiantuntijuus ja vastuu
 - ohjaaja ei saa arvoladata valintoja
 - diabeetikko oman elämänsä asiantuntija

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

- I Tavoitteena potilaan päätöksenteon tukeminen
 - aluksi saattaa olla hyvinkin riippuvainen konkreettisista neuvoista ja ohjauksesta
- I - kasvuprosessi aina yksilöllinen sekä tilanne- ja asia sidonnainen
 - -> sisäinen motivaatio
- I - tavoitteiden toteutumattomuus – apuna paremman strategian etsimisessä

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

- I vaatii yksilöllisiä ja räätälöityjä ohjausmenetelmiä
 - I ohjauksen tavoitteet yksilöllisiä
 - korostuu iäkkäiden potilaiden ohjauksessa
- MAHDOLLISET:
- I fysiologiset muutokset
 - I kognitiiviset muutokset
 - I psykososiaaliset muutokset

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

DIABETESOHJAUksen VAIKUTTAVUUS (KIRJALLISUUDEN PERUSTEELLA)

- I TUTKITTU RUNSAASTI MAAILMALLA LÄÄKETIETEEN NÄKÖKULMASTA
- I ERITTÄIN VÄHÄN HOITOTIETEELLISTÄ TUTKIMUSTA
 - **HbA1c käytetyin tulosmittari**
 - muut fysiologiset arvot: BMI, rasva-avot, verenpaine
 - toimintaan liittyvä muutos; liikunta, ruokailu, verenokeriarvojen seuranta
 - itsehoitotaidot
 - diabetestieto (vain muutama tutkimus)
 - elämänlaatu ja hoitotyytyväisyys
 - komplikaatioiden esiintyvyys
 - taloudellinen näkökulma (vain muutama)
 - TUTKIMUKSET YLEENSÄ LAAJOJA – MONTA TULOSMITTARIA

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

DIABETESOHJAUksen VAIKUTTAVUUS KIRJALLISUUDEN PERUSTEELLA (TULOKSIA)

- I POTILASOHJAUksELLA SAAVUTETAAN POSITIIVISIA TULOKSIA (ESIM. ELLIS 2005; NORRIS 2001, 2002; DEAKIN 2002; BROWN 1988)
 - TULOKSET KUITENKIN LYHYTAIKAISIA
 - VAATII JATKUVUUTTA JA TOISTOA
 - INTENSIIVISET INTERVENTIOT TEHOAKKAIMPIA
 - EI EROJA YKSILÖ- JA RYHMÄOHJAUSINTERVENTIOISSA (ELLIS -05 YKSILÖOHJAUS PARAS TEHOILTAAIN)
 - LÄÄKITYKSEN MERKITYS?
 - TOIMIIKKO INTERVENTIO ITSESSÄÄN VAIKUTTAMENA?

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

IÄKKÄIDEN DIABETESOHJAUksen VAIKUTTAVUUS KIRJALLISUUDEN PERUSTEELLA

- I ERITTÄIN VÄHÄN TUTKIMUKSIA PELKÄSTÄÄN IÄKKÄILLE POTILAILLE
- I IÄKKÄÄT YLEENSÄ VAIN OSANA TUTKIMUSAINEISTOA
 - OHJAUSMETODIT JA SISÄLTÖ LAADITTU TYÖIKÄISIÄ VARTEN
 - I IÄKKÄÄT HYÖTYVÄT OHJAUksesta, MUTTA EI NIIN PALJON KUIN TYÖIKÄISET
 - I ONGELMANA IÄKKÄIDEN POTILAIEN HETEROGEENISUUS

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

POTILASOHJAUksen TULOksELLISUUS

- I ASETELMA:
 - Randomisoitu kokeellinen potilasohjaus interventiotutkimus
- I TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN TAUSTA
 - Leino-Kilven rakennemalli hallinnan osa-alueista
- I TUTKIMUKSEN TARKOITUS
 - Selvittää potilasohjauksen tuloksellisuutta iäkkäiden (≥ 65 vuotta) Tyypin 2 Diabetestä sairastavien potilaiden tiedollisen hallinnan tunteeseen.

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

POTILASOHJAUS INTERVENTIOTUTKIMUS

TUTKIMUSKYSYMYKSET

1. Kuinka paljon potilaat kokivat tietävänsä Tyypin 2 diabeteksen hoitoon liittyvistä asioista?
2. Kuinka paljon potilaat kokivat saaneensa tietoa Tyypin 2 diabeteksen hoitoon liittyvistä asioista?
3. Kuinka paljon potilaat tiesivät diabeteksen hoitoon liittyvistä asioista?

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

TIEDOLLINEN HALLINTAA ARVIOITIIN

I MITTARIT:

- TIEDON SAANTI 1 mittari
 - I Tehty tutkimusta varten (koettu tiedonsaanti)
- TIETO 2 mittaria
 - I Tehty tutkimusta varten (koettua tietoa)

- I Diabetes Tietotesti (DKT) Diabetes Brief Knowledge test
 - Michigan Diabetes Research and Training Center 1997

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

ALUSTAVAT TULOKSET

- I KOERYHMÄÄN KUULUVAT KOKIVAT YLEISESTI TIETÄVÄNSÄ OMAN SAIRAUTENSA HOIDOSTA ENEMMÄN KUIN KONTROLLIRYHMÄÄN KUULUVAT INTERVENTION JÄLKEEN

LÄÄKEHOITOON, RUOKAVALIOON, LIIKUNTAAN, PAINONHALLINTAAN, JALKOJEN- JA SUUN JA HAMPaidEN HOITOON LIITTYVISTÄ ASIOISTA KOERYHMÄLÄISET KOKIVAT TIETÄVÄNSÄ SEKÄ SAANEENSA OHJAUSTA MERKITTÄVÄSTI ENEMMÄN KUIN KONTROLLIRYHMÄÄN KUULUVAT

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

ALUSTAVAT TULOKSET

- I "TODELLINEN" DIABETESTIETOMÄÄRÄ OLI INTERVENTION JÄLKEEN MERKITTÄVÄSTI SUUREMPI KOERYHMÄÄN KUULUVILLA VERRATTUNA KONTROLLIRYHMÄÄN

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

JOHTOPÄÄTÖKSET

- I INTERVENTIO NÄYTTÄISI ALUSTAVIEN TULOSTEN POHJALTA OLEVAN TULOSELLINEN JA TUKEVAN POTILAIDEN TIEDOLLISTA HALLINTAA

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY

KIITOS!

Terveystieteillä hyvinvointia
väestölle 10.11.2006
Britta Pasila TY